T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-180[28]-2344 08.02.2022
Konu : BTC Ham Petrol Boru Hattı Projesi kapsamında sunulan sigortalama hizmetinin vergilendirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talebi ve eklerinde, şirketiniz tarafından Petrolün Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşma **(**Hükümetlerarası Anlaşma**)** ve aynı Anlaşmanın 2 numaralı eki olan Ev Sahibi Hükümet Anlaşması uyarınca … şirketi adına MEP (Ana İhraç Boru Hattı) Faaliyetleri kapsamında düzenlenecek sigorta poliçelerine banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) uygulanıp uygulanmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Özelge başvurunuz ve bu başvuruya yönelik şirketinizden ve …den alınan yazı ve ekleri incelenmiş olup, aşağıdaki tespitlere ulaşılmıştır:

4816 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına İlişkin Tecdit ve Değişiklik Anlaşması 23.06.2003 tarih ve 25147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup; bahse konu Anlaşma'nın E ve F bölümleri aşağıdaki gibidir.

E) BTC Projesini daha kolaylaştırmak için belirli Taraflar (BTC Co ve Investment Co dışında), BTC Projesinde tüm Katılımcı Menfaatlerini takip edecek proje şirketleri olarak BTC Co ve Investment Co şirketlerinin kurulmasını sağlamışlardır. İşbu Anlaşmada,"Katılımcı Menfaati" Proje Anlaşmaları ve BTC Projesine ilişkin diğer anlaşma veya düzenlemelerden kaynaklanan veya bunlarla ilgili haklar, menfaatler, imtiyazlar, görevler ve yükümlülüklerde bölümlenmemiş yüzde menfaati demektir;

(F) Taraflardan her biri BTC Co'nun, BTC Projesindeki tüm Katılımcı Menfaatlerine sahip olmasını arzu etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına İlişkin Tecdit ve Değişiklik Anlaşması'nın münhasıran yukarıda yer verilen hükümlerinden …'nun tüm MEP İştirakçilerinin Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasından doğan hak ve yükümlülüklerine sahip olduğu dolayısıyla MEP İştirakçisi statüsünü haiz olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca, bahse konu Projenin Türkiye bölümünde MEP İştirakçisi …'nun varlıklarının sigortalaması amacıyla şirketinizce … adına poliçeler düzenlendiği görülmektedir.

Konuya ilişkin Başkanlığımız açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir."* hükmü ile mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise, BSMV'yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükmü yer almaktadır.

4585 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan *Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri Üzerinden, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşma'*nın (Hükümetlerarası Anlaşma) 2 numaralı ekinde *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve MEP İştirakçileri Arasında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması* (Ev Sahibi Hükümet Anlaşması) ve 6 numaralı ekinde ise "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile bir Ev Sahibi Hükümet Anlaşmasına İlişkin Tecdit ve Değişiklik Anlaşması yer almaktadır.

Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın "Vergiler" başlıklı 9 uncu maddesinde vergilemeye ilişkin düzenlemeler yer almakla birlikte söz konusu Anlaşma'nın "Belirli Tanımlar" başlıklı 1 numaralı ekinde aşağıdaki tanımlamalara yer verilmiştir:

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dâhil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade etmektedir.

"MEP Faaliyetleri", MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Taşıtıcılar tarafından Tesisler yoluyla petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve bunların halefleri ve izin verilen devralanları olup; TPAO Bağlı Kuruluşu (ve onun halefleri ve izin verilen devralanları) Devlet Kuruluşu olup olmadığına (veya daha önce böyle olup olmadığına) bakılmaksızın bir MEP İştirakçisi sayılacaktır.

"İşletme Şirketi" MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları tarafından MEP İştirakçileri veya bunların Bağlı Kuruluşları için veya bunlar adına, MEP Sisteminin tümü veya belirli kısmı için işletmeci olarak hizmet görmek üzere, günlük MEP Faaliyetlerinin tümü veya bir kısmının uygulanması, yönetilmesi, eşgüdümü ve/veya yürütülmesi için tayin edilen veya seçilen bir veya daha çok Kişi, ve bu tür Kişilerin halefleri veya izin verilen devralanları demektir.

"Müteahhit", doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir Kişi, ve bu Kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıtıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir, fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlk Kademe Alt Müteahhit", tüm MEP iştirakçileri veya herhangi bir MEP İştirakçisi, bir İnşaat Müteahhidi, bir İşletme Şirketi veya Bire Bir Müteahhitle bir sözleşme veya anlaşma çerçevesinde MEP Faaliyetlerine ilişkin mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden (Bire Bir Müteahhit dışında) herhangi bir Müteahhit demektir.

"İkinci Kademe Alt Müteahhit", (İnşaat Müteahhidi veya Bire Bir Müteahhit dışında) bir İlk Kademe Alt- Müteahhitle bir sözleşme veya Anlaşmaya göre MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden bir Müteahhit demektir.

"Esas Alt Müteahhit", İnşaat Müteahhidinin, Bire Bir Müteahhidinin, MEP İştirakçileri'nin tümü veya bazılarının veya bir İstisnai İşletme şirketinin doğrudan veya dolaylı

olarak Müteahhidi olan İlk veya İkinci Kademe Alt Müteahhit demektir.

Bahse konu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın 9.1 bölümünde genel olarak vergilendirmenin nasıl olacağı, 9.2 bölümünde ise MEP İştirakçilerinin vergilendirilmesine ilişkin esaslara yer verilmiştir. Sözü edilen 9.1.(i) maddesinde, genel ilke olarak, söz konusu Anlaşmanın herhangi bir yerinde açıkça belirtilmedikçe; bir MEP İştirakçisinin Proje Faaliyetlerinden, MEP Sisteminde, Tesislerden, Arazi Haklarından, Tesislerden veya MEP Sistemi ile taşınan Petrolden veya diğer mallar veya faaliyetlerden kaynaklanan veya bunlarla dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili herhangi bir vergi ödeme yükümlülüklerine tabi olmayacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, söz konusu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın 9.3.(iii) numaralı bendinde; "*MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetler için temin edilen mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler için bir Esas Alt Müteahhit olan bir İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhite yapılan ödemeler üzerinden, ilgili iş veya hizmetlerle ilgili sözleşme veya Anlaşmaya göre, eğer bu tür İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhitin doğrudan veya dolaylı olarak İnşaat Müteahhidinin, veya Tesislerin tasarım, inşaat, tesis, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetler durumunda MEP İştirakçilerinin tümü veya herhangi birinin veya bir İstisnai İşletme Şirketinin Müteahhidi olması durumunda bu tür İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhite yapılan ödemeler tutarı (1) iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda veya (2) bir İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhit İnşaat Faaliyetleriyle ilgili olanlar dışındaki bir İşletme Şirketi veya MEP İştirakçilerinin doğrudan veya dolaylı bir Müteahhidi ise yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda Vergi ödenmek kaydıyla, hiçbir Vergi uygulanmayacaktır*." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu hüküm uyarınca İlk Kademe ve İkinci Kademe Alt Müteahhitlerin yukarıda tanımı verilen vergilerden istisna olabilmeleri için, MEP Faaliyetlerine ilişkin işler veya hizmetleri (işler veya hizmetlerle birlikte sunulan mallar ve teknoloji dahil) Esas Alt Müteahhit sıfatıyla sağlamaları gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca; sağlanacak iş veya hizmetin belirli bir parasal büyüklüğü aşması şartı da aranmakta olup, bu parasal tutara ilişkin olarak ise, iş ve hizmetlerin niteliğine ve kime taahhüt edildiğine göre iki ayrı belirleme söz konusudur.

Dolayısıyla bu hüküm uyarınca, yukarıda doğrudan veya dolaylı olarak İnşaat Müteahhidine taahhütte bulunan bir İlk Kademe veya İkinci Kademe Alt Müteahhit söz konusu ise yapılan ödeme tutarının iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) eşit ya da daha yüksek olması gerekmektedir.

İlk Kademe veya İkinci Kademe Alt Müteahhitlerce, doğrudan veya dolaylı olarak İstisnai İşletme Şirketi veya MEP İştirakçilerinin herhangi birisine taahhütte bulunulması durumunda ise;

-"İnşaat faaliyetleri" olarak tanımlanan, Tesislerin tasarım, inşaat, tesis, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak yapılan ödeme tutarının iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek,

-Yukarıda tanımlanan inşaat faaliyetleri dışındaki faaliyetlere ilişkin olarak yapılan ödeme tutarının ise yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit

veya daha yüksek olması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalarda belirtildiği üzere; MEP Faaliyetleri tanımında yer alan işlerin veya hizmetlerin yapılması ve parasal tutar şartının sağlanması halinde, Esas Alt Müteahhit statüsünü haiz İlk Kademe ve İkinci Kademe Alt Müteahhitlere herhangi bir vergi konulmayacak ve bunlara yapılan ödemeler üzerinden vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

Öte yandan, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun "Yurt dışında yaptırılabilecek sigortalar" başlıklı 15 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Türkiye'de yerleşik kişiler, Türkiye'deki sigortalanabilir menfaatlerini, Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine yaptırmak zorundadır" hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm kapsamında, …'nun Türkiye'deki varlıklarının sigortalanması hizmetinin şirketinize verildiği ve bu sigortalama hizmetinin doğrudan şirketinizce yerine getirildiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, BTC Projesi kapsamında ve MEP Faaliyetleri tanımı çerçevesinde …adına doğrudan poliçe düzenlemek suretiyle sunduğu sigortalama hizmeti dolayısıyla İlk Kademe Alt Müteahhit statüsünde olduğu değerlendirilen şirketinizin, anılan Anlaşması'nın 9.3.(iii) maddesi'nde belirtilen ve yukarıda özetlenen koşulları sağlaması şartıyla, aynı madde uyarınca bahse konu sigorta hizmetine ilişkin banka sigorta muameleleri vergisi uygulamaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.
(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.
(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.